

JOAN F. MIRA

“Jo només vull fer literatura, i si pot ser, ‘bona literatura’, i no em pregunten què és.

I això ho faig per dues raons: la primera, per gust; la segona, per compartir el gust amb els lectors.

Perquè, de bons lectors, segons vaig comprovant a poc a poc, n’hi pot haver molts més que una minoria feliç”

Parlem de literatura

Escrivia jo sobre una certa carretera nacional que ens tortura, i acabava promentent que un altre dia parlaríem de poesia. Però em tocà parlar de guerres imminents i de desastres massa previsibles. I doncs, avui no parlarem tampoc de poesia, perquè no en sé, però parlarem una mica de literatura. Això em van demanar ahir mateix a Tarragona (ahir respecte a avui que escric) unes amables senyores que tingueren la bondat d’acudir a la presentació d’un llibre meu, dit *Purgatori*. Parlà Ramon Marrugat, de la Llibreria de la Rambla, en memòria dels més de trenta anys que ens coneixem. Parlà el meu amic Josep-Lluís Carod-Rovira, que sap qui sóc però en va fer un gra massa a l’hora dels elogis (són coses del ritual), robant el temps d’una presentació de candidatures que havia de fer a Valls: que el destí electoral li assigne l’èxit que espera. Parlà Josep A. Baixeras, que va fer remuntar als accadis i als sumeris el fons del mite i les veritats possiblement ocultes del meu llibre: jo mateix no hauria arribat tan lluny. I parlà l’Àlex Broch, que ensenya, a la Universitat Rovira i Virgili, una literatura tan contemporània que arriba als últims llibres publicats. Després jo vaig llegir un parell de pàgines de prosa, un fragment on el protagonista navega desconcertat per El Corte Inglés, espantat de la inabastable oferta de roba o de cosmètics, i en acabat vam beure un gotet de vi ranci excel·lent, vam menjar avellanes torrades, i jo vaig dedicar i firmar alguns llibres, com és propi de cerimònies com aquesta. Va ser llavors que unes senyores em van dir que havia de fer un article parlant de literatura, que ho havien llegit a l’última pàgina d’EL TEMPS, i que era com una promesa. Si ho vaig prometre ho faré, que els vaig dir jo: en el pròxim article. Perquè jo, quan en alguna vila o ciutat d’aquest país-països, a Alacant, a Girona o a Vic, algú em diu que cada setmana comença EL TEMPS per l’última pàgina i que hi troba algun gust o profit, li conteste: “Senyora, senyor, ja m’ha arreglat vostè el dia, ja puc dormir content.”

La literatura, fins i tot aquesta petita literatura de l’article o columna, no és una ocupació insubstancial, fàcil, sense esforç repetit, almenys per a mi. Qui sap si uns altres reben amb més fluïdesa l’alè de l’esperit sagrat o de les muses: a mi no em passa, jo treballo cada full i cada ratlla, cada frase i sovint cada mot, com si foren de guix o d’argila, pastant i repastant. El resultat sol ser malgrat tot ben modest, ja ho sé, una cosa que queda entre la magnitud de l’esforç i la insuficiència del talent. Què hi farem: els genis també suen, supose que amb suor genial, però el resultat és la *Divina Comèdia*, *Hamlet* o el *Quixot*. I per això mateix, perquè l’esforç és molt i el resultat sempre escàs, és molt d’agrair que de tant en tant algú et llance una floreta: que et diga que això que has escrit li agrada o li interessa. Gràcies senyora, gràcies senyor: Déu els ho pagarà, i al paradís, llegint eternament els clàssics, serem encara més amics. Escrivia fa pocs dies un crític parlant del *Purgatori* (Ponç Puigdevall, que em diuen que sol ser dur en els judicis), que qui sap si l’autor –un servidor– té la intenció de ser escriptor de culte, o alguna cosa així. Jo no he entès mai què vol dir “autor de culte”, o novel·la o film “de culte”: deu ser una expressió nord-americana que hem importat per referir-nos no a cap producte esotèric o a individus amb qualitats de bruixot o sacerdot, sinó, en el nostre cas, a llibres o autors de seguiment reduït i devot: de pocs lectors, però que es consideren membres d’una fraternitat especial. Doncs, no senyor: agraït per la part que puga tindre d’afalac, però un servidor no té cap idea de treballar per als *happy few* d’una mena o d’una altra. Jo només vull fer literatura, i si pot ser, “bona literatura”, i no em pregunten què és. I això ho faig per dues raons: la primera, per gust; la segona, per compartir el gust amb els lectors. Perquè, de bons lectors, segons vaig comprovant a poc a poc, n’hi pot haver molts més que una minoria feliç. La literatura, doncs, és una cosa que jo intente saber fer i compartir, però de la qual, com vostès han vist, no sé què dir ni en sé parlar.